

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS PANEVĖŽIO APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. kovo 18 d. Nr. 21RE4-52 (AG4-179/22-2024)

Panevėžys

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Panevėžio apygardos skyrius (toliau – Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Remigijaus Kalašnyko, Vestos Šliogerytės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Karinės Zavgorodnajos,

sekretoriaujant Natalijai Abuojei,

dalyvaujant pareiškėjos atstovui advokatui P. M.,

atsakovės atstovui G. B., D. P.,

specialistui viešosios įstaigos „X“ direktoriui L. S.,

2025 m. kovo 13 d. viešame Komisijos posėdyje nuotolinių ryšių priemonėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Y“ skundą atsakovei Aplinkos apsaugos agentūrai dėl sprendimo panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus (Trečiasis suinteresuotas asmuo – Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos).

Komisija

n u s t a t ė:

pareiškėja uždaroji akcinė bendrovė „Y“ (toliau – ir pareiškėja, ir Bendrovė), atstovaujama advokato P. M., Komisijai paduotame skunde suformuluotais reikalavimais prašo panaikinti Aplinkos apsaugos agentūros (toliau – ir atsakovė, ir Agentūra) 2024 m. spalio 14 d. sprendimą Nr. (30-2)-A4E-11631 „Dėl poveikio aplinkai mažinimo priemonių koregavimo“ (toliau – 2024 m. spalio 14 d. sprendimas) ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymą (registracijos Nr. AS-7333).

Pareiškėja skunde paaiškino, kad Agentūra 2023 m. sausio 13 d. sprendimo Nr. (30-2)-A4E-404 dėl Bendrovės vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) rajone poveikio aplinkai vertinimo (toliau – Sprendimas dėl PAV) 6.10 ir 11.6 papunkčiuose, be kita ko, nurodė, kad planuojamos ūkinės veiklos (toliau – ir PŪV) vykdytojas, t. y. Bendrovė, įvertinusi paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje, gali inicijuoti vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą.

Bendrovė 2024 m. liepos 25 d. pateikė prašymą Agentūrai (registracijos Nr. AS-7333) (toliau – 2024 m. liepos 25 d. prašymas) pakoreguoti Sprendimą dėl PAV, su kuriuo kartu pateikė ir naujai gautą Lietuvos ornitologų draugijos (toliau – LOD) išvadą. Minėtuoju prašymu pareiškėja Agentūros prašė: 1) priimti sprendimą dėl Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nurodyto reikalavimo dėl visų vėjo elektrinių stabdymo šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d.) netaikymo arba 2) priimti sprendimą dėl Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčių, nustatant nurodyto reikalavimo stabdyti visas vėjo elektrines šviesiu paros metu (sustabdant jas iki 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d.) dalinio taikymo, keičiant šio reikalavimo taikymo trukmę iki 1 dienos.

Pareiškėjos paaiškinimais, anksčiau iki 2024 m. liepos mėn. Agentūra ir Bendrovė buvo

apsikeitusi ne vienu raštu: 2023 m. rugsėjo mėn. Agentūra priėmė neigiamą sprendimą dėl 2023 m. rugpjūčio mėn. Bendrovės pateikto prašymo dėl poveikio priemonių mažinimo koregavimo, taip pat ir 2024 m. vasario mėn. Agentūra priėmė neigiamą sprendimą dėl 2024 m. sausio mėn. Bendrovės teiktų prašymų dėl poveikio priemonių mažinimo koregavimo.

2024 m. liepos 25 d. prašymą Bendrovė prašė vertinti kaip pradedantį naują administracinę procedūrą bei priimti sprendimą dėl teikiamo 2024 m. liepos 25 d. prašymo „atsižvelgiant į visą Bendrovės pateiktą poziciją tiek šiame prašyme, tiek ir anksčiau teiktuose raštuose, prie kurių teiktų priedų Bendrovė papildomai nekartoja“.

2024 m. liepos 26 d. Agentūra išsiuntė prašymą Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai (toliau – Tarnyba) suteikti tarnybinę pagalbą dėl Bendrovės 2024 m. liepos 25 d. prašymo. Bendrovė 2024 m. spalio 14 d. gavo Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendimą netenkinti 2024 m. liepos 25 d. prašymo, kartu su minėtuoju sprendimu buvo pateiktas ir Tarnybos raštas Nr. V3-2390 (toliau – Tarnybos raštas).

Agentūra 2024 m. spalio 14 d. sprendime nurodė, kad: 1) Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nėra numatytos galimybės visiškai atsisakyti vėjo elektrinių stabdymo priemonės (sąlygos); 2) Nėra pagrįstų duomenų dėl šios priemonės (sąlygos) – vėjo elektrinių stabdymo – dalinio taikymo, t. y. sumažino iki 1 dienos: 1.1) Apie Sprendime dėl PAV nustatytos priemonės ir sąlygos veiksmingumą bei vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą bus galima spręsti tik tada, kai bus pastatytas vėjo elektrinių parkas ir jam veikiant, pagal parengtą ir suderintą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą bus vykdomas monitoringas. Šiuo atveju, vėjo elektrinių parkas dar nėra pastatytas ir eksploatuojamas; 1.2) kartu su 2024 m. liepos 25 d. prašymu pateiktoje LOD išvadoje nurodytų UAB „V“ / UAB „A“ vėjo elektrinių parkų ir UAB „Y“ vėjo elektrinių parko vietovės sąlygos ir gamtinė aplinka skiriasi, todėl jie negali būti lyginami tarpusavyje ir šių dviejų parkų monitoringo duomenys negali pagrįsti, kad UAB „Y“ vėjo elektrinių parkas nedarys neigiamo poveikio paukščiams; 1.3) planuojamos ūkinės veiklos ataskaitos, dėl kurios priimtas Sprendimas dėl PAV, 7 priede pateiktoje migruojančių ir perinčių paukščių tyrimų (duomenys neskelbtini) rajone ataskaitoje yra pateikiama išvada, kad saugomų teritorijų, paukščių apsaugai svarbių teritorijų buvimas sąlyginai nedideliu atstumu (5 km) nuo planuojamo vėjo elektrinių parko gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį čia saugomų pilkųjų gervių, pilkųjų žašų, nendrių ir pievinių lingių populiacijoms bei, visų pirma, pabloginti jų perskridimų ir mitybines sąlygas, nes šios rūšys skrenda maitintis už paukščių apsaugai svarbių teritorijų ribų; 1.4) Sprendimas dėl PAV buvo priimtas 2023 m. sausio 13 d., kai dar nebuvo parengto ir įsigaliojusio Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 patvirtinto Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas), todėl Aprašo nuostatos negalėjo būti taikomos šios PŪV poveikio aplinkai vertinimo proceso metu.

Bendrovė, nesutikdama su Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendimu, Komisijai paduotame skunde nurodė, jog Bendrovė Sprendimu dėl PAV yra apsunkinta neproporcingai, nes reikalavimai Sprendime dėl PAV yra pertekliniai. Bendrovės nuomone, Sprendime dėl PAV nurodytas vėjo elektrinių stabdymas daugiau kaip 5 mėnesiams per metus yra perteklinis. Sprendime dėl PAV nustatyto ribojimo stabdyti vėjo elektrines ilgesniems laikotarpiams efektyvumas lyginant su kitomis priemonėmis, kurios galėtų būti taikomos kaip alternatyva, nėra aiškus. Tokio ribojimo būtinumo taikymo nei Agentūra, nei Tarnyba nepagrindė. Sprendime dėl PAV nėra nurodoma, kad dėl Bendrovės veiklos susidarytų reikšmingas neigiamas poveikis migruojantiems paukščiams. Net ir egzistuojant aplinkybėms, kad Bendrovės planuojama ūkinė veikla nesukels reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams, iš Sprendimo dėl PAV yra aišku, kad Bendrovės planuojamos ūkinės veiklos atžvilgiu bus taikomos netgi besidubliuojančios vėjo elektrines stabdančios priemonės: 1) automatinis vėjo elektrinių stabdymas paukščių atžvilgiu konkrečiose vėjo elektrinėse ir 2) vėjo elektrinių stabdymas, numatytas aiškiems laikotarpiams iš anksto, visų vėjo elektrinių atžvilgiu daugiau nei 5 mėnesius per metus.

Pareiškėjos paaiškinimais, Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendime teigiama, kad Agentūrai pateiktoje tvirtinti planuojamos ūkinės veiklos ataskaitoje („PŪV ataskaitos 7 priede

pateiktoje migruojančių ir perinčių paukščių tyrimų (duomenys neskelbtini) rajone ataskaitoje“) nurodoma, kad saugomų teritorijų, paukščių apsaugai svarbių teritorijų buvimas sąlyginai nedideliu atstumu (5 km) nuo planuojamo vėjo elektrinių parko gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį čia saugomų pilkųjų gervių, pilkųjų žąsų, nendrių ir pievinių lingių populiacijoms bei, visų pirma, pabloginti jų perskridimų ir mitybines sąlygas, todėl Sprendimas dėl PAV neva buvo priimtas remiantis tokioje ataskaitoje pateikto poveikio „Natura 2000“ teritorijoms ir saugomoms teritorijoms bei joje saugomai biologinei įvairovei vertinimo pagrindu, tačiau tai niekaip nepaneigia fakto, kad pačiame Sprendime dėl PAV Agentūra nenurodė, jog dėl Bendrovės veiklos galėtų kilti koks nors neigiamas reikšmingas poveikis aplinkai.

Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendime nurodoma, jog Sprendimas dėl PAV buvo priimtas 2023 m. sausio 13 d., kai dar nebuvo parengto Aprašo, todėl Aprašo nuostatos negalėjo būti taikomos Bendrovės planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo proceso metu. Nors Agentūra Sprendimo dėl PAV negalėjo priimti remdamasi Aprašu, nes tuo metu toks Aprašas dar nebuvo priimtas, tačiau šiuo metu Bendrovė siekia pakeisti Sprendimu dėl PAV nustatytą vėjo elektrinių stabdymo režimą, kai Sprendimo dėl PAV priėmimo procedūra jau yra pasibaigusi, todėl teisiškai nėra jokio pagrindo dėl Sprendimo dėl PAV pakeitimo, t. y. teikiant 2024 m. liepos 25 d. prašymą, Aprašo nuostatos jau galiojo.

Pareiškėjos paaiškinimais, šiuo metu yra derinamas naujos redakcijos Aprašo projektas, kuriame siūloma 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 2 punktą pakeisti ūkio subjektams aiškesniu ir palankesniu reguliavimu, kai sprendimas, ar vadovaujantis Aprašu, priklausytų būtent nuo ūkio subjektų. Tuo atveju, jei Komisija nuspręstų, kad Bendrovės atveju Aprašas nėra taikomas, tokio Aprašo nuostatos bet kokių atveju turėtų būti orientacinės situacijai spręsti, t. y. nurodančios kryptį, kuri vyrauja priimant sprendimus dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo. Pareiškėjos teigimu, vadovaujantis Apraše vyraujančia bendra idėja, itin svarbu yra neriboti ūkio subjektų teisių daugiau nei tai yra būtina.

Pareiškėja atkreipė dėmesį, kad pagal Aprašą vėjo elektrinei artima aplinka laikomas 2 km spindulys. Ilgiausias atstumas iki bet kokios rūšies paukščių perimviečių ir sankauptų – iki 3 km. Šiuo atveju Sprendimas dėl PAV priimtas dėl vėjo elektrinių, kurios yra ~4,5–6,5 km atstumu nuo (duomenys neskelbtini) ežero ir ~2,5–8,5 km atstumu nuo „Natura 2000“ paukščių apsaugai svarbių teritorijų, tačiau dauguma vėjo elektrinių yra apie 5 km atstumu nuo paukščių apsaugai svarbių teritorijų.

Bendrovė nemato jokių objektyvių aplinkybių, kodėl ji negalėtų naudotis vėjo elektrinių stabdymo pagal poreikį alternatyva vietoje vėjo elektrinių stabdymo konkretiems ilgiems laikotarpiams. Agentūra nepateikė siūlymų vietoje vėjo elektrinių stabdymo taikyti daugiau papildomų kitokio pobūdžio poveikio aplinkai mažinimo priemonių, t. y. atbaidančių paukščius ir kitų, kurios yra pripažįstamos veiksmingomis tiek Apraše, tiek praktikoje.

Pareiškėjos teigimu, atlikti tyrimai patvirtina, kad neegzistuoja pagrindas stabdyti Bendrovės vėjo elektrines daugiau kaip 5 mėnesius per metus. Pareiškėja paaiškino, kad po Sprendimo dėl PAV priėmimo Bendrovė užsakė tyrimus ir 2023 m. liepos 4 d. buvo parengta migruojančių Pilkųjų žąsų skrydžio aukščio analizė (duomenys neskelbtini) ežero apylinkėse ataskaita. Ataskaita rengta pagal duomenis, kurie buvo surinkti iš trijų pilkųjų žąsų individų, kurios buvo paženklintos GPS antkakliais. Žąsys antkakliais buvo pažymėtos 2020 m. pavasarį ir per tyrimo laiką jos tris kartus skrido žiemoti į Lenkiją ir Vokietiją. Ataskaitos išvadose nurodoma, kad suplanuotas Bendrovės vėjo elektrinių parkas nėra žąsų migracijos kelyje; esamas 5 km atstumas nuo (duomenys neskelbtini) ežero yra pakankamas, kad didžiajai daliai žąsų (beveik 90 proc.) nesudarytų kliūtis skrendant į maitinimosi plotus; taip pat vidutinis skridimo aukštis skrendant į maitinimosi plotus yra tik 37,3 m, kas yra daugiau nei dvigubai mažiau nei suplanuotos vėjo elektrinės rotoriaus mentės pozicija žemiausiame taške, todėl net ir tai likusiai 12 proc. žąsų daliai tiesioginio konflikto potencialios grėsmės nėra.

Bendrovė kelis kartus kreipėsi į LOD su prašymu pateikti ekspertinę nuomonę dėl galimo poveikio paukščiams PŪV teritorijoje. LOD pasisakė ne tik dėl žąsų, tačiau ir dėl kitų paukščių, kuriems reikšmingas neigiamas poveikis dėl Bendrovės PŪV nebūtų daromas.

Pareiškėjos teigimu, Agentūra nepateikė jokių objektyvių argumentų, paremtų teisės aktais

ir (ar) oficialiais tyrimais, kodėl Bendrovės teiktoms mokslinėms ir tarptautinėms ekspertinėms pozicijoms yra nepritariama ir kodėl vadovaujamosi išskirtai Tarnybos teikiama nuomone.

Sprendime dėl PAV nurodoma, kad planuojamos ūkinės veiklos ataskaitos, dėl kurios priimtas Sprendimas dėl PAV, 7 priede pateiktoje migruojančių ir perinčių paukščių tyrimų (duomenys neskelbtini) rajone ataskaitoje yra pateikiama išvada, jog saugomų teritorijų, paukščių apsaugai svarbių teritorijų buvimas sąlyginai nedideliu atstumu (5 km) nuo planuojamo vėjo elektrinių parko gali turėti reikšmingą neigiamą poveikį čia sutinkamiems paukščiams. Bendrovė pažymėjo, kad Sprendime dėl PAV minima ataskaita yra parengta 2020 m., t. y. prieš ketverius metus, todėl tiek 2024 m. liepos mėn., tiek ir anksčiau Agentūrai buvo teikiama atnaujinta informacija apie migruojančius ir perinčius paukščius, kiek tai aktualu dėl Bendrovės planuojamos ūkinės veiklos.

Pareiškėja, vadovaudamasi 2022 m. gegužės 18 d. Europos Komisijos rekomendacijomis (ES) 2022/822 (toliau – Rekomendacijos), teigė, kad valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kliūtimi plėtoti atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektus netaptų pavienių laukinių paukščių ir pagal Tarybos direktyvą 92/43/EEB12 saugomų rūšių egzempliorių žūtis ar sutrikdymas, reikalaujamos, kad į tokius projektus prireikus būtų įtrauktos poveikio mažinimo priemonės, kuriomis, kiek įmanoma, būtų veiksmingai užkertamas kelias žūtimis ar sutrikdymui, stebint jų veiksmingumą ir, atsižvelgiant į gautą stebėsenos informaciją, imantis tolesnių priemonių, kurių reikia siekiant užtikrinti, kad atitinkamos rūšies populiacijai nebūtų daromas didelis neigiamas poveikis.

Apibendrinama pareiškėja pažymėjo, kad 2024 m. liepos 25 d. prašymu ne veltui prašė apsvarstyti alternatyvą – arba visišką vėjo elektrinių stabdymo ilgam laikotarpiui atsisakymą, arba vėjo elektrinių stabdymą keisti iki 1 dienos. Atitinkamai, 2024 m. liepos 25 d. prašyme Bendrovė nurodė, kad, esant poreikiui, Bendrovė visiškai sutinka Sprendime dėl PAV numatyti papildomą nuostatą, kad net ir atsisakius ilgo laikotarpio vėjo elektrinių stabdymo – šio reikalavimo taikymo trukmė ateityje gali būti koreguojama atsižvelgiant į monitoringo metu nustatomus poveikio aplinkai rezultatus (1 t., b. l. 3-15).

Komisijos posėdžio metu pareiškėjos atstovas palaikė skunde išdėstytus argumentus.

Atsakovė Agentūra atsiliepiu į pareiškėjos skundą prašė jį atmesti kaip nepagrįstą.

Atsakovė, pasisakydama dėl skunde nurodytų teiginių, jog Bendrovė Sprendimu dėl PAV yra apsunkinta neproporcingai, nes reikalavimai Sprendime dėl PAV yra pertekliniai, teigė, jog tokiu būdu pareiškėja siekia pakeisti Sprendimą dėl PAV, kuris nėra nuginčytas, yra galiojantis, todėl galioja ir visos Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (toliau – PŪVPAVĮ) numatytos jo keitimo sąlygos ir procedūros. Vadovaujantis aukščiau nurodytu reikalavimu, pareiškėjai norint atlikti Sprendimo dėl PAV pakeitimą, turėjo būti atliekama analogiška procedūra, kaip ir Sprendimo dėl PAV priėmimui – atliekant poveikio aplinkai vertinimą. Pareiškėja neinicijavo tokios Sprendimo dėl PAV pakeitimo procedūros, o kitos alternatyvos jį pakeisti PŪVPAVĮ nenumatyta. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjos skundo reikalavimai negali būti tenkinami, nes priešingu atveju Komisija priimtų sprendimą, įpareigojantį Agentūrą atlikti veiksmus, prieštaraujančius PŪVPAVĮ.

Atsakovė pabrėžė, kad, priimdama Sprendimą dėl PAV, vadovavosi jo priėmimo metu galiojusiais teisės aktais ir nei tuo metu, nei dabar jokie teisės aktai Agentūrai nesuteikia teisės atlikti kokius nors veiksmus vadovaujantis teisės aktų projektais, todėl nėra teisinio pagrindo atlikti kokias nors procedūras pagal Sprendimo dėl PAV priėmimo metu negaliojusio Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 patvirtinto Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo nuostatas, kaip teigiama pareiškėjos skunde.

Atsakovė, pasisakydama dėl skundo argumentų, susijusių su atliktų tyrimų rezultatais, kurie patvirtina, jog neegzistuoja pagrindas stabdyti Bendrovės vėjo elektrines daugiau kaip 5 mėnesius per metus, paaiškino, kad pareiškėja Agentūrai kartu su 2024 m. liepos 25 d. prašymu pateikė LOD raštą dėl nuomonės apie vėjo elektrinių, esančių už 5 ir daugiau kilometrų nuo migruojančių gervių ir žąsų sankaupų vietų (duomenys neskelbtini) ež., galimo poveikio šiems paukščiams. Atsižvelgiant į ankstesniais raštais pateiktų tyrimų rezultatus ir pateiktą informaciją, buvo prašoma: priimti

sprendimą dėl Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nurodyto reikalavimo dėl visų vėjo elektrinių stabdymo šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d.) netaikymo arba nustatant nurodyto reikalavimo stabdyti visas vėjo elektrines šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d.) dalinio taikymo, keičiant šio reikalavimo taikymo trukmę iki 1 dienos.

Agentūra priėmė 2024 m. spalio 14 d. sprendimą, kad Bendrovės PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimas (duomenys neskeltini) pagal I-ą alternatyvą (15 vėjo elektrinių), atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus. Sprendime numatyta poveikį mažinanti priemonė (6.10 papunktis) ir PŪV įgyvendinimo sąlyga (11.6 papunktis), kad numatomas „visų vėjo elektrinių stabdymas šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos) paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais: nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. Pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, nurodyti vėjo elektrinių stabdymo terminai yra koreguojami Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnyba ir (duomenys neskeltini) saugomų teritorijų direkcijos (toliau – Direkcija) išvadas bei remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskeltini). Inicijuoti vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą gali Tarnyba, Agentūra arba PŪV vykdytojas“.

Agentūra kreipėsi į Tarnybą, prašydama suteikti tarnybinę pagalbą ir įvertinti pateiktą prašymą ir LOD raštą dėl nuomonės apie vėjo elektrinių, esančių už 5 ir daugiau kilometrų nuo migruojančių gervių ir žašų sankaupų vietų (duomenys neskeltini) ežero, galimo poveikio šioms paukščiams bei pateikti išvadas dėl vėjo elektrinių stabdymo laikotarpių koregavimo. Gavus atsakymą, pareiškėja 2024 m. spalio 14 d. sprendimu buvo informuota, kad įvertinus 2024 m. liepos 25 d. prašymą ir kartu su juo pateiktą LOD raštą bei atsižvelgiant į Tarnybos 2024 m. spalio 3 d. raštu Nr. V3-2390 „Dėl planuojamo UAB „Y“ vėjo elektrinių parko (duomenys neskeltini) rajone poveikio aplinkai mažinimo priemonių keitimo“ (toliau – ir 2024 m. spalio 3 d. raštas) pateiktas išvadas, sprendimo 6.10 ir 11.6 papunkčiuose yra numatyta galimybė pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, koreguoti sprendime nurodytus vėjo elektrinių stabdymo terminus Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir (duomenys neskeltini) saugomų teritorijų direkcijos išvadas ir remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskeltini) biosferos rezervate, tačiau galimybės visiškai atsisakyti šios priemonės (sąlygos) sprendime nėra numatyta bei nėra pagrįstų duomenų dėl šios priemonės (sąlygos) dalinio taikymo iki 1 dienos.

Atsakovė pažymėjo, kad apie nustatytos priemonės ir sąlygos veiksmingumą bei vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą bus galima spręsti tik tada, kai bus pastatytas vėjo elektrinių parkas ir jam veikiant, pagal parengtą ir suderintą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą bus vykdomas monitoringas bei atliekamo monitoringo metu bus gauti duomenys apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskeltini) biosferos rezervate.

Jeigu atliekamo monitoringo metu būtų nustatoma, kad yra surinkti patikimi, pakankami ir pagrįsti duomenys apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskeltini) biosferos rezervate ir šie duomenys parodytų, kad gali būti koreguojama priemonė (sąlyga), tuomet ūkio subjektas galėtų inicijuoti priemonės (sąlygos) koregavimą (tačiau ne visišką atsisakymą) remiantis monitoringo ataskaitoje pateiktais duomenimis. Priemonės (sąlygos) koregavimas turėtų būti derinamas su Agentūra, Tarnyba ir Direkcija, vadovaujantis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo

16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ nustatyta tvarka.

Pažymėjo, kad šiuo atveju, vėjo elektrinių parkas nėra pastatytas ir eksploatuojamas, nevykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas nuo vėjo elektrinių eksploatacijos pradžios pagal suderintą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą. Agentūrai priėmus sprendimą yra baigiamas PŪV poveikio aplinkai vertinimo procesas ir PŪVPAVĮ nuostatos nenumato galimybės koreguoti ar papildyti priimto sprendimo sprendinių. Jokiam rašte pareiškėjai Agentūra nenurodė, kad nėra galimybės atlikti Sprendimo dėl PAV keitimo procedūros, todėl nebuvo užkirstas kelias pareiškėjai ją atlikti PŪVPAVĮ ir Sprendime dėl PAV nurodyta tvarka ir sąlygomis.

Atrankos dėl PAV tikslas iš esmės yra įvertinti, ar PŪV dėl savo pobūdžio, masto ar numatomos vietos ypatumų gali daryti reikšmingą poveikį aplinkai. Atrankos dėl PAV procedūrų metu yra įvertinamas planuojamos ūkinės veiklos poveikis aplinkos elementams, biologinių, cheminių ir fizikinių veiksnių poveikis visuomenės sveikatai, taip pat aplinkos elementų ir visuomenės sveikatos tarpusavio sąveikai.

Apibendrinama atsakovė pažymėjo, kad Sprendime dėl PAV, taip pat ir 2024 m. spalio 14 d. sprendime pateikiami pagrindiniai motyvai ir argumentai, kuriais Agentūra rėmėsi; motyvai ir argumentai yra pagrįsti objektyviais duomenimis ir teisės aktų nuostatomis, nurodyta apskundimo tvarka. Sprendimai atitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 5 ir 6 dalyje nurodytus bendruosius reikalavimus taikomus individualiam administraciniam aktui, todėl yra teisėti ir pagrįsti. Pareiškėja skunde nepagrindė, kad, Agentūrai priimant skundžiamą 2024 m. spalio 14 d. sprendimą, buvo pažeistos pagrindinės procedūros ar taisyklės.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta, atsakovė prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą (5 t., b. l. 1-6).

Komisijos posėdžio metu atsakovės atstovai palaikė atsiliepime išdėstytus argumentus.

Trečiasis suinteresuotas asmuo Tarnyba atsiliepimu į pareiškėjos skundą prašo jį atmesti kaip nepagrįstą.

Tarnyba atsiliepime nurodė, kad šioje byloje susiklostė ginčas dėl PŪV vykdytojos – Bendrovės – teisės, įvertinus paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje, inicijuoti Agentūros Sprendime dėl PAV nustatytų vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą.

Tarnyba šiame procese dalyvavo tik tuo aspektu, kad kelis kartus teikė tarnybinę pagalbą Agentūrai (2023 m. rugsėjo 26 d. raštu Nr. V3-1791, 2024 m. vasario 27 d. raštu Nr. V3-663 ir 2024 m. spalio 3 d. raštu Nr. V3-2390). Šiuose raštuose yra išdėstyti visi Tarnybos argumentai, kuriais vadovaudamasi, ji grindė ir tebegrindžia savo nuomonę dėl pareiškėjos prašymo.

2024 m. vasario 27 d. rašte Nr. V3-663 Tarnyba nurodė: „nei teisinis poveikio aplinkai vertinimo reglamentavimas, nei faktinės aplinkybės (įskaitant gamtines sąlygas planuojamos ūkinės veiklos teritorijoje) nepasikeitė. Ir toliau poveikio aplinkai vertinimo ataskaitoje pateiktos priemonės reikšmingam poveikiui išvengti, sumažinti ar kompensuoti, kurios perkeltos į Agentūros 2023 m. sausio 13 d. raštu Nr. (30-2)-A4E-404 priimtą Sprendimą dėl vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskeltini) poveikio aplinkai, yra reikalingos ir veiklos organizatoriui bei būsimam vėjo elektrinių parko vystytojui privalomos.“

Tarnyba 2024 m. spalio 3 d. rašte išsamiai išdėstė, kodėl nepitaria pareiškėjos siūlomam poveikio aplinkai mažinimo priemonių koregavimui (atsižvelgiant į paukščių migracijos, jų žūties ir sankaupų formavimosi duomenis PŪV teritorijoje ir kt.). Tarnyba pateikė ne vieną gamtinį argumentą, bet iš visų Tarnybos argumentų išskirtinas svarbiausias, susijęs su teisiniu ginčo reguliavimu: UAB „Y“ cituojamos minėto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023-12-12 įsakymu Nr. D1-406 patvirtinto Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo nuostatos negali būti pagrindu tikslinti sprendime nustatytas priemonės ir sąlygas, nes pačiame įsakymo 2 punkte nustatyta, kad Aprašas netaikomas PAV procedūroms, pradėtoms iki šio įsakymo įsigaliojimo, o vykdant UAB „U“ (vėliau UAB „Y“) planuojamo VE parko PAV procedūras šio teisės akto nebuvo.

Tarnyba atsiliepiame atkreipė dėmesį, kad Sprendimas dėl PAV nebuvo nugincytas, yra galiojantis, todėl galioja ir visos PŪVPAVĮ įtvirtintos jo keitimo sąlygos ir procedūros, todėl pareiškėjai norint atlikti Sprendimo dėl PAV pakeitimą, turėjo būti atliktas naujas poveikio aplinkai vertinimas, nes kitų alternatyvų įstatymas nenumato.

Remdamasi tuo, Tarnyba teigė, kad vien šio argumento pakanka atmesti pareiškėjos skundą kaip nepagrįstą (5 t., b. l. 40-44).

Skundas atmetamas.

Bylos duomenimis nustatyta, kad Agentūra, vadovaudamasi PŪVPAVĮ 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, 2023 m. sausio 13 d. Sprendimu dėl PAV nusprendė, kad Bendrovė PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) pagal I-ą alternatyvą (15 vėjo elektrinių), įvykdžius šio sprendimo 6 ir 11 punktuose priemonės ir sąlygas, atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus. Sprendimas dėl PAV poveikio aplinkai priimamas pagal pateiktą poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, kuri yra šio sprendimo sudedamoji dalis (1 t., b. l. 187-204).

Sprendimo dėl PAV 6 punkte nurodytos priemonės, numatomam neigiamam poveikio aplinkai išvengti, sumažinti, kompensuoti ar jo padariniams likviduoti; pateikiamas šių priemonių aprašymas nurodant, kokiam planuojamame ūkinės veiklos etape jos bus numatytos ir įgyvendintos. Sprendimo dėl PAV 11 punkte nurodytos planuojamos ūkinės veiklos įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu.

Pareiškėjos skunde nurodyti argumentai patvirtina, jog nagrinėjamo ginčo kontekste aktualūs Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nurodyti reikalavimai.

Sprendimo dėl PAV 6.10 papunktyje nurodoma, kad vėjo elektrinių eksploatacijos metu siekiant sumažinti vėjo elektrinių daromą poveikį paukščiams ir šikšnosparniams numatomos poveikio mažinimo priemonės: - priemonės, leidžiančios sustabdyti jėgaines susidūrimo su paukščiais pavojaus metu (techniniai reikalavimai priemonėms yra pateikti poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos 6.1 lentelėje) VE02, VE03, VE06-09, VE20, VE21 var 1, VE21 var 2, VE28 elektrinėse; - nevykdyti statybų balandžio-rugpjūčio mėnesiais VE06, VE07 ir VE21 var 2 vietose; - nuolatinis vertikalių izoliuotų struktūrų (pavienių nesaugomų medžių, krūmų) ir laikinų pakilimų (biomasės, šiaudų ritinių) šalinimas aplinkoje 500 m spinduliu nuo vėjo elektrinių ne miško žemėje VE02-09 VE16-19, VE20, VE21 var 1, VE21 var 2, VE24, VE25, VE27, VE28, VE30 atvejais; - visų vėjo elektrinių stabdymas šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos) paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais: nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. Pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, nurodyti vėjo elektrinių stabdymo terminai yra koreguojami Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir (duomenys neskelbtini) saugomų teritorijų direkcijos išvadas ir remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate. Inicijuoti vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą gali Tarnyba, Agentūra arba PŪV vykdytojas; - apatinės vėjo elektrinių bokšto dalies dažymas tamsiai žalia spalva, palaispniui šviesėjančia link bokšto vidurinės dalies, nudažytos pilka ar balta spalva; - šikšnosparnių apsaugai: VE06 ir VE7 darbo stabdymas rugpjūčio–spalio mėn. tamsiu paros metu prie vėjo greičio <6 m/s 20-30 m aukštyje. Priemonės galima netaikyti, jei intensyvus 3 metų iš eilės monitoringas rodo, kad teritorija nėra svarbi šikšnosparnių maitinimuisi arba perskridimams; - nenaudoti papildomo vėjo elektrinių apšvietimo; - nustačius reikšmingą poveikį, jį daranti vėjo elektrinė sustabdoma ir negali būti eksploatuojama kol neįdiegiamos su Agentūra suderintos poveikio mažinimo priemonės. Nustačius reikšmingą poveikį, po su Agentūra suderintų papildomų priemonių įdiegimo monitoringas toliau tęsiamas 3 metus. Jei poveikis išlieka reikšmingas ir po visų papildomų poveikį mažinimo priemonių įdiegimo, vėjo elektrinė negali būti eksploatuojama laikotarpiu kada ji gali daryti reikšmingą poveikį biologinei įvairovei (1 t., b. l. 195-196).

Sprendimo dėl PAV 11.6 papunktyje numatyta vėjo elektrinių eksploatacijos metu siekiant sumažinti vėjo elektrinių daromą poveikį paukščiams visas vėjo elektrinių stabdyti šviesiu paros metu

(sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos) paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais: nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. Pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, nurodyti vėjo elektrinių stabdymo terminai yra koreguojami Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir (duomenys neskelbtini) saugomų teritorijų direkcijos išvadas ir remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate. Inicijuoti vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą gali Tarnyba, Agentūra arba PŪV vykdytojas (1 t., b. l. 200).

Bendrovė 2023 m. rugpjūčio 28 d. prašymu kreipėsi į Agentūrą bei prašė koreguoti Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčius atsisakant reikalavimo stabdyti VE visų vėjo elektrinių stabdymo šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos) paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais: nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. Prašyme nurodė, jog pilkųjų žąsų skridimo aukščių analizė, paremta GPS duomenimis, parodo, kad vietinių perskridimų metu, iš poilsio vietų (duomenys neskelbtini) ežere ir jo priekrančių į maitinimosi vietas, vidutinis žąsų skrydžio aukštis yra 37,3 m. Didėjant skrydžio nuotoliui, žąsų skridimo aukštis didėja, tačiau didesniu nei 5 km atstumu skrenda tik 12,2 proc. žąsų. Išskridimo į žiemavietes daugiausia fiksacijų registruota pietvakarių – 55 proc. ir vakarų kryptimi – 16,7 proc. Grįžimo iš žiemaviečių daugiausia fiksacijų buvo iš pietvakarių – 73,3 proc. ir pietų pusės – 23,3 proc. Tai rodo, kad Bendrovės suplanuotas vėjo elektrinių parkas nėra žąsų migracijos kelyje, o esamas 5 km atstumas nuo ežero yra pakankamas, kad didžiajai daliai žąsų (beveik 90 proc.) nesudarytų kliūtis skrendant į maitinimosi plotus, tačiau atsižvelgiant į tai, kad vidutinis skridimo aukštis skrendant į maitinimosi plotus yra tik 37,3 m, kas yra daugiau nei dvigubai mažiau nei suplanuotos vėjo elektrinės rotorius mentės pozicija žemiausiame taške, net ir tai 12 proc. žąsų potencialios tiesioginio konflikto grėsmės nėra. Stebėjimai rodo, kad gervių skrydžių aukštis yra panašus kaip ir žąsų, gervės gerai išvengia kliūčių, todėl Bendrovės vėjo parko jėgainės nedarys poveikio ir gervėms jų perskridimo į maitinimosi plotus metu (2 t., b. l. 1).

Agentūra 2023 m. rugsėjo 28 d. raštu Nr. (30-2)-A4E-9886 „Dėl poveikio aplinkai mažinimo priemonių koregavimo“ (toliau – 2023 m. rugsėjo 28 d. raštas) informavo Bendrovę, jog kreipėsi į Tarnybą ir Direkciją prašydama suteikti tarnybinę pagalbą ir įvertinti pilkųjų žąsų skrydžių aukščio analizės (duomenys neskelbtini) ežero apylinkėse ataskaitą bei pateikti išvadas dėl vėjo elektrinių stabdymo laikotarpių koregavimo. Minėtame rašte Agentūra nurodė, jog įvertinus Bendrovės pateiktą pilkųjų žąsų skrydžio aukščių analizę (duomenys neskelbtini) ežero apylinkėse, paremta GPS daviklių duomenimis, atsižvelgdama į Tarnybos 2023 m. rugsėjo 26 d. raštu Nr. V3-1791 ir Direkcijos 2023 m. rugsėjo 8 d. raštu Nr. SD-2574 pateiktas išvadas, informuoja, kad Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose numatyta galimybė pasikeitus migracijos laikotarpiams, koreguoti sprendime nurodytus vėjo elektrinių stabdymo terminus Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir Direkcijos išvadas bei remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate, tačiau galimybės visiškai atsisakyti šios priemonės (sąlygos) sprendime nėra numatyta. Pažymėjo, kad pateikti tyrimų duomenys apėmė tik pilkąją žąsį, netiriant kitų migruojančių paukščių sankaupas formuojančių žąsų rūšių bei pilkosios gervės. Pagal pateiktą informaciją pilkųjų žąsų tolimos sezoninės migracijos skrydžio kryptys gali kirsti Bendrovės planuojamo vėjo elektrinių parko teritoriją, o aukščiai patenka į vėjaračio aukštį, t. y. galimas jų susidūrimas su vėjo elektrinių mentėmis, ypač esant blogam matumui. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Agentūra nusprendė Sprendimo dėl PAV 6.10 papunktyje numatytos poveikį mažinančios priemonės ir 11.6 papunktyje numatytos PŪV įgyvendinimo sąlygos nekoreguoti bei pažymėjo, kad, kad vadovaujantis PŪVPAVĮ 12 straipsnio 19 dalimi, atsakingos institucijos sprendimas dėl PŪV poveikio aplinkai, įskaitant jame nustatytas sąlygas ir (ar) priemones reikšmingam neigiamam poveikio aplinkai išvengti, jį sumažinti, kompensuoti, atkurti tai, kas pažeista, privalomas PŪV organizatoriui pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos

vykdymo, ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo etapais. Kartu su šiuo 2023 m. rugsėjo 28 d. raštu Tarnyba pateikė jame paminėtą Tarnybos 2023 m. rugsėjo 26 d. raštą Nr. V3-1791 ir Direkcijos 2023 m. rugsėjo 8 d. raštą Nr. SD-2574 (2 t., b. l. 2-9).

Byloje surinkti rašytiniai įrodymai patvirtina, kad pareiškėja taip pat ir 2024 m. sausio 2 d. prašymu „Dėl poveikio aplinkai vertinimo sprendimo peržiūros“ kreipėsi į atsakovę ir prašė: 1) peržiūrėti Tarnybos priimtus sprendimus dėl VE parko PAV procedūroje, jų pagrįstumą, motyvų pakankumą ir galimą subjektyvumą; 2) pagal kompetenciją įvertinti papildomai nustatytus reikalavimus skaičiuoti skirtingas žašų ir kitų paukščių rūšis bei jas tirti; 3) peržiūrėti Nustatyto ribojimo planuojamai VE parko veiklai ir galimo poveikio aplinkai proporcingumą ir pagrįstumą; 4) inicijuoti tarpinstitucinę darbo grupę Nustatyto ribojimo proporcingumo ir pagrįstumo klausimo sprendimui bei 5) priimti sprendimus dėl Nustatyto ribojimo pakeitimo į technologinio poveikio priemonių, nustatytų PAV sprendimo 6.10 punkto pirmame papunktyje, taikymą (2 t., b. l. 10-14).

Atsakydama į pareiškėjos 2024 m. sausio 2 d. prašymą, Agentūra 2024 m. vasario 9 d. rašte Nr. (30-2)-A4E-1734 rašte „Dėl poveikio aplinkai mažinimo priemonių koregavimo“ nurodė, kad ji yra įgaliota Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos nustatyta tvarka vykdyti PŪVPAVĮ nustatytas atsakingosios institucijos funkcijas. Agentūros nuostatų 10.2.24 papunktyje nustatyta, kad Agentūra koordinuoja atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus bei priima atrankos išvadą dėl poveikio aplinkai vertinimo ar sprendimą dėl PŪV poveikio aplinkai. Informavo, kad Agentūrai nesuteikti įgaliojimai nagrinėti ir vertinti kitų valstybės institucijų priimtus sprendimus, todėl šiuo raštu Tarnybai persiunčia Bendrovės prašymą (4 t., b. l. 145-147).

Dėl pareiškėjos prašyme pateiktų 2, 3, 5 klausimų, Agentūra informavo, kad PŪV atlikto poveikio aplinkai vertinimo metu buvo įvertintos ir parinktos tinkamos poveikį mažinančios priemonės, kurių numatoma imtis siekiant išvengti numatomo reikšmingo neigiamo poveikio aplinkai ir visuomenės sveikatai, jį sumažinti ar, jeigu įmanoma, jį kompensuoti, kurios nurodytos sprendimo 6 skyriuje, o sprendimo 11 skyriuje numatytos PŪV įgyvendinimo sąlygos, susijusios su atliktu poveikio aplinkai vertinimu. Pažymėjo, kad Agentūra, prieš priimdama sprendimą suorganizavo du nuotolinius pasitarimus Agentūros 2022 m. lapkričio 25 d. raštu Nr. (30-2)-A4E-13079 pateiktoms pastaboms dėl UAB „Y“ PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos, aptarti. Pirmas nuotolinis pasitarimas (2022 m. gruodžio 15 d. protokolas Nr. A7-20) įvyko 2022 m. gruodžio 7 d., 9 val., kuriame dalyvavo ataskaitos dokumentų rengėjai – VšĮ „X“ ir UAB „D“, PŪV organizatoriaus – UAB „Y“, Tarnybos ir Agentūros atstovai. Agentūra išnagrinėjusi ir įvertinusi ataskaitą, remdamasi poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadomis dėl ataskaitos ir PŪV aplinkai ir atsižvelgdama į organizuotų susitikimų rezultatus priėmė sprendimą. Pažymėjo, kad PŪVPAVĮ nenumato galimybės koreguoti priimto sprendimo sprendinių. Dėl prašyme nurodyto 4 klausimo informavo, kad Agentūra neprieštarauja ir sutinka dalyvauti tarpinstitucinės darbo grupės darbe aptariant ūkinės veiklos vykdytojui rūpimus klausimus ir problemas (4 t., b. l. 145-147).

Šie faktiniai duomenys patvirtina, kad pareiškėja ne kartą kreipėsi į atsakovę, siekdama pakeisti Sprendime dėl PAV nustatytus reikalavimus, vis dėlto, nagrinėjant šį administracinį ginčą, nenustatyta, kad pareiškėja, nesutikdama su Sprendimu dėl PAV, įskaitant ir jame nustatytais reikalavimais, būtų siekusi pasinaudoti ar pasinaudojusi minimo sprendimo 14 punkte nustatyta jo apskundimo tvarka.

Pareiškėja 2024 m. liepos 25 d. prašymu „Dėl poveikio aplinkai mažinimo priemonių koregavimo ir sprendimų peržiūrėjimo“ Agentūros prašė: 1) priimti sprendimą dėl Bendrovės vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) rajone poveikio aplinkai vertinimo Nr. (30-2)-A4E-404 6.10 ir 11.6 punktuose nurodyto reikalavimo dėl visų vėjo elektrinių stabdymo šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankauų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d) netaikymo arba 2) priimti sprendimą dėl Bendrovės vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) rajone poveikio aplinkai vertinimo Nr. (30-2)-A4E-404 6.10 ir 11.6 punktus nustatant nurodyto reikalavimo stabdyti visas vėjo elektrines šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos), paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankauų formavimosi) metu laikotarpiais nuo kovo 1

d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d) dalinio taikymo, keičiant šio reikalavimo taikymo trukmę iki 1 dienos. Šio prašymo 1 punkto tenkinimo atveju, Bendrovės prašymu ir pritarimu, kaip tai numatyta ir Apraše, numatyti, įpareigoti ir leisti Bendrovei įdiegti Aprašo 2.4 punkte nurodytas technologines apsaugos priemones, kurios jau būtų išbandytos bent vienoje Europos Sąjungos šalyje ir gebėtų fiksuoti gerves ir žąsis. Kartu su prašymu Bendrovė pateikė LOD atnaujintą 2024 m. kovo 21 d. raštą Nr. SK-24-13 (4 t., b. l. 148-156).

Skundžiamame 2024 m. spalio 14 d. sprendime Agentūra nurodė, kad Sprendime dėl PAV nustatyta poveikį mažinanti priemonė (6.10 papunktis) ir PŪV įgyvendinimo sąlyga (11.6 papunktis) bei numatomas „visų vėjo elektrinių stabdymas šviesiu paros metu (sustabdant jas 1 val. iki saulės patekėjimo ir paleidžiant 1 val. po saulės laidos) paukščių pavasarinės ir rudeninės migracijos (sankaupų formavimosi) metu laikotarpiais: nuo kovo 1 d. iki balandžio 30 d. ir nuo rugpjūčio 1 d. iki spalio 31 d. Pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, nurodyti vėjo elektrinių stabdymo terminai yra koreguojami Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir Direkcijos išvadas ir remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate. Inicijuoti vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą gali Tarnyba, Agentūra arba PŪV vykdytojas“.

Įvertinusi pareiškėjos pateiktą prašymą ir kartu su juo pateiktą LOD raštą bei atsižvelgdama į Tarnybos 2024 m. spalio 3 d. rašte pateiktas išvadas, atsakovė skundžiamu administraciniu aktu informavo, kad Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose yra numatyta galimybė pasikeitus paukščių migracijos laikotarpiams, koreguoti sprendime nurodytus vėjo elektrinių stabdymo terminus Agentūros sprendimu, atsižvelgiant į Tarnybos ir Direkcijos išvadas ir remiantis duomenimis apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate, tačiau galimybės visiškai atsisakyti šios priemonės (sąlygos) sprendime nėra numatyta bei nėra pagrįstų duomenų dėl šios priemonės (sąlygos) dalinio taikymo iki 1 dienos.

Atsakovė 2024 m. spalio 14 d. sprendime taip pat pažymėjo, kad apie nustatytos priemonės ir sąlygos veiksmingumą bei vėjo elektrinių stabdymo terminų koregavimą bus galima spręsti tik tada, kai bus pastatytas vėjo elektrinių parkas ir jam veikiant, pagal parengtą ir suderintą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą bus vykdomas monitoringas bei atliekamo monitoringo metu bus gauti duomenys apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate. Jeigu atliekamo monitoringo metu būtų nustatoma, kad yra surinkti patikimi, pakankami ir pagrįsti duomenys apie migruojančių paukščių žūtį nuo vėjo elektrinių, paukščių migracijos ir sankaupų formavimosi ypatumus PŪV teritorijoje bei saugomų paukščių populiacijų būklę (duomenys neskelbtini) biosferos rezervate ir šie duomenys parodytų, kad gali būti koreguojama priemonė (sąlyga), tuomet ūkio subjektas galėtų inicijuoti priemonės (sąlygos) koregavimą (tačiau ne visišką atsisakymą), remiantis monitoringo ataskaitoje pateiktais duomenimis. Priemonės (sąlygos) koregavimas turėtų būti derinamas su Agentūra, Tarnyba ir Direkcija, vadovaujantis Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai) nustatyta tvarka. Šiuo atveju, vėjo elektrinių parkas nėra pastatytas ir eksploatuojamas, nevykdomas paukščių ir šikšnosparnių monitoringas nuo vėjo elektrinių eksploatacijos pradžios pagal suderintą paukščių ir šikšnosparnių monitoringo programą. Šiame sprendime atsakovė taip pat atkreipė dėmesį, jog Agentūrai priėmus sprendimą yra baigiamas PŪV poveikio aplinkai vertinimo procesas ir PŪVPAVĮ nuostatos nenumato galimybės koreguoti ar papildyti priimto sprendimo sprendinių.

Apibendrinama 2024 m. spalio 14 d. sprendime išdėstytus argumentus, Agentūra priėmė sprendimą nekoreguoti Sprendimo dėl PAV 6.10 papunktyje numatytos poveikį mažinančios priemonės ir 11.6 papunktyje numatytos PŪV įgyvendinimo sąlygos. Pažymėjo, kad vadovaujantis PŪVPAVĮ 12 straipsnio 19 dalimi, atsakingosios institucijos sprendimas dėl PŪV poveikio aplinkai, įskaitant jame nustatytas sąlygas ir (ar) priemones reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, jį sumažinti, kompensuoti, atkurti tai, kas pažeista, privalomas PŪV organizatoriui

pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos vykdymo, ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo etapais.

Kartu su 2024 m. spalio 14 d. sprendimu atsakovė pateikė Tarnybos 2024 m. spalio 3 d. raštą (4 t., b. l. 159-168).

Pareiškėja, nesutikdama, su Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendimu, Komisijai paduotame skunde suformuluotais reikalavimais prašė jį panaikinti ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymą.

Atsižvelgiant į pareiškėjos skunde suformuluotus reikalavimus, nagrinėjamoje byloje sprendžiamas ginčas dėl Agentūros 2024 m. spalio 14 d. sprendimo teisėtumo ir atsakovės įpareigojimo iš naujo išnagrinėti pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymą.

Ginčo teisinių santykių analizei aktualų teisinį reglamentavimą įtvirtina PŪVPAVĮ nuostatos, reglamentuojančios planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesus ir šių procesų dalyvių tarpusavio santykius.

PŪVPAVĮ 2 straipsnio 1 dalyje pateikiama atsakingosios institucijos sąvoka, pagal kurios apibrėžtį, tokia institucija laikoma Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, koordinuojanti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir poveikio aplinkai vertinimo procesus, priimanti planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo išvadą ir sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai ir atliekanti kitas šiame įstatyme nustatytas funkcijas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimo Nr. 900 „Dėl įgaliojimų Aplinkos ministerijai pavaldžioms institucijoms suteikimo“ 2 punktu, Aplinkos apsaugos agentūra įgaliota vykdyti Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo nustatytas atsakingosios institucijos funkcijas. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų vykdymo tvarkos aprašo, patvirtino Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2017 m. spalio 31 d. įsakymu Nr. D1-885 „Dėl Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo tvarkos aprašų patvirtinimo“ 3 punktas nustato, kad PŪVPAVĮ 5 straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos atsakingosios institucijos funkcijas vykdo Agentūra pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000 m. liepos 28 d. nutarimo Nr. 900 „Dėl įgaliojimų Aplinkos ministerijai ir jai pavaldžioms institucijoms suteikimo“ 2 punkte suteiktus įgaliojimus.

PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalyje nurodoma, jog kai atsakingoji institucija yra priėmusi atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo išvadą (toliau – atrankos išvada) ir (ar) sprendimą dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, tačiau iki ūkinės veiklos vykdymo pradžios ar pradėjus ją vykdyti planuojama ūkinė veikla keičiama, plečiama ir šis keitimas ar plėtimas atitinka šio įstatymo 1 priedo 11 punkte ar 2 priedo 14 ir 15 punktuose nurodytus atvejus, tokiu atveju atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimas atliekami.

Atsižvelgiant į tai, jog PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalyje įtvirtina nukreipiančioji teisės norma į šio įstatymo 1 priedo 11 punktą bei 2 priedo 14 ir 15 punktus, ginčo teisiniame vertinime aktualus šiuose punktuose nustatytų teisės normų turinys.

PŪVPAVĮ 1 priedo 11 punkte nurodoma, kad į šiame priede ar PŪVPAVĮ 2 priede pateiktą ūkinės veiklos rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos pakeitimas ar išplėtimas, kai toks pakeitimas ar išplėtimas lygus arba didesnis už šiame priede nustatytus ribinius dydžius, jeigu jie nustatyti. Nustatant šiame punkte nurodyto veiklos pakeitimo ar išplėtimo mastą, sumuojami per paskutinius 5 kalendorinius metus atlikti veiklos pakeitimai ar išplėtimai, skaičiuojant nuo paskutinio sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai priėmimo.

PŪVPAVĮ 2 priede pateikiamas planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo, rūšių sąrašas. PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalyje nurodytoje nukreipiančiojoje teisės normoje, t. y. PŪVPAVĮ 2 priedo 14 punkte nustatyta, kad į PŪVPAVĮ 1 priede pateiktą rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, nenurodytas PŪVPAVĮ 1 priedo 11 punkte, kai planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai arba jei toks pakeitimas ar išplėtimas lygus šiame priede nustatytiems žemutiniams ribiniams dydžiams arba didesnis už juos, jeigu jie nustatyti, įskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos modernizavimą ar keitimą,

gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą. Pagal aptariamo 2 priedo 15 punkto nuostatą, į PŪVPAVĮ 1 priede pateiktą rūšių sąrašą įrašytos planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas, nenurodytas PŪVPAVĮ 1 priedo 11 punkte, kai planuojamos ūkinės veiklos keitimas ar išplėtimas gali daryti reikšmingą neigiamą poveikį aplinkai arba jei toks pakeitimas ar išplėtimas lygus šiame priede nustatytiems žemutiniams ribiniams dydžiams arba didesnis už juos, jeigu jie nustatyti, įskaitant esamų statinių rekonstravimą, gamybos proceso ir technologinės įrangos modernizavimą ar keitimą, gamybos būdo, produkcijos kiekio (masto) ar rūšies pakeitimą, naujų technologijų įdiegimą.

Iš aptarto PŪVPAVĮ nustatyto teisinio reglamentavimo matoma, kad PŪVPAVĮ neįtvirtina sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai keitimo galimumo. Pagal aptartą PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalies nuostatą, norint atlikti sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai keitimą, turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimas.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašyme suformuluotų prašymų, t. y. pakeisti Sprendimo dėl PAV 6.10 papunktyje numatytą poveikį mažinančią priemonę ir 11.6 papunktyje numatytą PŪV įgyvendinimo sąlygą, turinio duomenys tvirtina, kad pareiškėja siekė pakeisti Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nustatytus reikalavimus, t. y., kaip kad nurodė kompetentingų institucijų atstovai pateiktuose procesiniuose dokumentuose bei Komisijos posėdžio metu, minėtame 2024 m. liepos 25 d. prašyme suformuluotais prašymais pareiškėja siekė pakeisti elektros gamybos procesą. Atsižvelgiant į tai, nepaneigiama, jog šiuo konkrečiu atveju pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymu prašomi atlikti veiksmai bei jais siekiamas rezultatas įsitenka į PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalies ir joje nurodytos nukreipiančiosios teisės normos – PŪVPAVĮ 2 priedo 14 punkto turinį, todėl, vadovaujantis minėtomis teisės normomis, esant priimtam atsakingos institucijos (Agentūros) sprendimui dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai (2023 m. sausio 13 d. Sprendimui dėl PAV), pareiškėjai 2024 m. liepos 25 d. prašymu inicijuojant bei siekiant pakeisti gamybos procesą (jos kiekį ir mastą), tokio prašymo nagrinėjimui yra pakankamas faktinis pagrindas taikyti PŪVPAVĮ 3 straipsnio 7 dalyje reglamentuojamą teisinį pagrindą, o tai reiškia, kad pareiškėjai siekiant pakeisti Sprendimą dėl PAV, turi būti atliekama atranka dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimas.

Pažymėtina ir tai, jog pareiškėja 2024 m. liepos 25 d. prašyme nenurodė jokio PŪVPAVĮ nustatyto teisinio pagrindo, kuriuo vadovaudamasi teikė minėtuosius prašymus Agentūrai, jokių konkrečių PŪVPAVĮ nuostatų, kuriomis vadovaujantis priimto Sprendimo dėl PAV keitimas būtų galimas, taip pat nenurodė ir pareiškėjos atstovas Komisijos posėdžio metu. 2025 m. liepos 25 d. prašymo turinio duomenys patvirtina, kad nagrinėjamu atveju pareiškėja jo pateikimo teisiniu pagrindu įvardino Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 patvirtintą Detalių vėjo elektrinių reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams kriterijų, reikšmingo neigiamo poveikio paukščiams ir šikšnosparniams prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo ir tyrimų reikalavimų aprašo 12 punktą, įtvirtinantį nuostatą, jog nustatčius, kad, pritaikius reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemones neigiamas poveikis paukščiams ar šikšnosparniams sumažėjo ir nesiekia Aprašo 3.3.1–3.3.3 papunkčiuose nurodytų reikšmių, ir jei periodiškai, kaip nurodyta Aprašo 15 punkte, atliekamo monitoringo metu nustatoma, kad sumažėjo ar neliko priežasčių reikšmingam neigiamam poveikiui atsirasti, VE ar jų parką eksploatuojantis ūkio subjektas gali inicijuoti reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemonių tolesnio taikymo poreikio vertinimą. Vertinimo metu, remiantis monitoringo ataskaitoje pateiktais duomenimis ir rekomendacijomis, gali būti koreguojamos priemonių taikymo sąlygos, keičiamos priemonės arba nusprendžiama nutraukti jų taikymą.

Nors minėtąja Aprašo nuostata buvo įtvirtinta reikšmingo neigiamo poveikio prevencijos ir mažinimo priemonių taikymo sąlygų koregavimo ir keitimo galimybė, esant išpildytiems joje nurodytiems faktiniams ir teisiniams pagrindams, vis dėlto, pažymima, kad pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymo pateikimo atsakovei metu galiojo Aprašo redakcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406, galiojusi nuo 2024 m. sausio 1 d. iki 2024 m. lapkričio 22 d. Šio įsakymo 2 punktą nustatė, kad Aprašas netaikomas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos

dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, pradėtoms iki šio įsakymo įsigaliojimo. Nagrinėjamu atveju aktualu tai, jog PŪVPAVĮ Nr. I-1495 pakeitimo įstatymo, įsigaliojusio nuo 2023 m. sausio 1 d., 2 straipsnio 3 dalyje buvo nustatyta, jog planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūros, pradėtos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, baigiamos pagal iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos galiojusias PŪVPAVĮ nuostatas. Byloje surinkti rašytiniai įrodymai, taip pat ir Sprendimo dėl PAV turinio duomenys patvirtina, kad minėtasis sprendimas buvo priimtas, vadovaujantis iki 2022 m. gruodžio 31 d. galiojusia PŪVPAVĮ redakcija (Sprendimo dėl PAV 3 dalis). Atkreiptinas dėmesys, jog minėtosios redakcijos PŪVPAVĮ 3 straipsnio 6 punktas įtvirtino iš esmės analogiško turinio nuostatą, kaip ir pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymo pateikimo Agentūrai metu galiojusios redakcijos PŪVPAVĮ, t. y. sietiną su poreikiu atlikti atranką dėl poveikio aplinkai vertinimo ar poveikio aplinkai vertinimą.

Sprendimo dėl PAV 13 punkte nurodoma, kad išnagrinėjus ir įvertinus poveikio aplinkai vertinimo ataskaitą, remiantis poveikio aplinkai vertinimo subjektų išvadomis dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos ir PŪV poveikio aplinkai, atsižvelgiant į išdėstytus motyvus ir vadovaujantis PŪVPAVĮ 11 straipsnio 1 dalies 2 punktu, priimamas sprendimas: „Bendrovė (buv. UAB „A“) PŪV – vėjo elektrinių parko įrengimo (duomenys neskelbtini) pagal I-ą alternatyvą (15 vėjo elektrinių), įvykdžius šio sprendimo 6 ir 11 dalių priemones ir sąlygas, atitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir civilinės saugos teisės aktų reikalavimus“. 2024 m. liepos 25 d. prašymo pateikimo metu galiojusios PŪVPAVĮ redakcijos 2 straipsnio 7 dalies nuostatos, apibrėžusios planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą, kaip sudėtinę ir baigiamąją šio proceso dalį įtvirtino atsakingosios institucijos sprendimo dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai priėmimą ir jo viešinimą (5 punktas), tuo tarpu aptariamoms PŪVPAVĮ redakcijos 12 straipsnio 19 dalis nustatė, kad atsakingosios institucijos sprendimas dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai, įskaitant jame nustatytas sąlygas ir (ar) priemones reikšmingam neigiamam poveikiui aplinkai išvengti, jį sumažinti, kompensuoti, atkurti tai, kas pažeista, privalomas planuojamos ūkinės veiklos organizatoriui pasirengimo vykdyti ūkinę veiklą ir (ar) ūkinės veiklos vykdymo, ir (ar) ūkinės veiklos užbaigimo etapais.

Vadovaujantis minėtomis PŪVPAVĮ nuostatomis, sprendžiama, kad Agentūrai 2023 m. sausio 13 d. priėmus Sprendimą dėl PAV, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procesas buvo užbaigtas, todėl tiek Sprendimo dėl PAV priėmimo metu, tiek ir pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymo pateikimo metu galiojusios redakcijos PŪVPAVĮ nuostatos neįtvirtino kitų proceso etapų, įskaitant ir teisinių pagrindų, įgalinančių atsakingą instituciją koreguoti priimtuose sprendimuose dėl planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai nustatytų reikalavimų. Atsižvelgiant į tai, sprendžiama, kad esant aiškiai ir nedviprasmiškai Aprašo taikymo apibrėžčiai, detalizuotai aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymo Nr. D1-406 2 punkte, Aprašas, kurio taikymu pareiškėja motyvavo 2024 m. liepos 25 d. prašymą, nėra taikomas planuojamos ūkinės veiklos atrankos dėl poveikio aplinkai vertinimo ir planuojamos ūkinės veiklos dėl poveikio aplinkai vertinimo procedūroms, pradėtoms iki šio įsakymo įsigaliojimo. Nagrinėjamu atveju minėtosios procedūros buvo pradėtos ir užbaigtos iki Aprašo įsigaliojimo momento, todėl pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymo nagrinėjimui jame cituojamos Aprašo nuostatos negalėjo būti taikomos.

Šiuo aspektu pažymima, kad viešojoje teisėje galioja teisėtumo ir teisinio apibrėžtumo principai, kurie viešojo administravimo subjektą įpareigoja veikti tik įstatymo jam suteiktų įgaliojimų ribose (*intra vires*). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje ne kartą yra akcentavęs, kad veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. Viešojo administravimo subjektas turi tuos įgalinimus, kurie jam konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos aiškinimas – negalimas (*žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. rugpjūčio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1660/2012, 2013 m. gruodžio 9 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁴⁴²-1990/2013*).

Be to, atsižvelgiant į tai, jog šioje byloje ginčas kilo viešosios teisės reglamentuojamų teisinių santykių srityje, t. y. viešojo administravimo subjektui vykdamant viešąjį administravimą (priimant administracinį sprendimą), pažymima, kad viešojoje teisėje galioja principas „draudžiama viskas, išskyrus tai, kas tiesiogiai leidžiama“, todėl šiuo konkrečiu atveju sprendžiama, kad atsakovė

negalėjo taikyti Aprašo nuostatų, kurių taikymui tokių teisinių pagrindų nenustatė nei PŪVPAVĮ įtvirtintas teisinis reglamentavimas, nei aplinkos ministro 2023 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. D1-406 nustatyto Aprašo taikymo apibrėžtis.

Nagrinėjamu atveju atsakovė, nagrinėdama pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymą, veikė viešojo administravimo srityje, kaip viešojo administravimo subjektas, todėl jos veiklai taikytinos Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ) nuostatos.

VAĮ 11 straipsnio, reglamentuojančio prašymų ir skundų nagrinėjimą, 1 dalyje nurodoma, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles. VAĮ 11 straipsnio 1 dalyje minimos Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Taisyklės). Vadovaujantis šių Taisyklių 35 punktu, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją. Šių Taisyklių 45 punkte nurodoma, jog į prašymą institucija atsako atsižvelgdama į jo turinį. Taisyklių 45 punkto nuostatos detalizuojamas Taisyklių 45.1–45.4 papunkčiuose. Taisyklių 45.1 papunktyje nurodoma, kad į prašymą suteikti administracinę paslaugą atsakoma suteikiant prašomą vieną iš VAĮ 19 straipsnio 1 dalyje nurodytų administracinių paslaugų (ar prašomas kelias administracines paslaugas) arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti. Vadovaujantis aptariamų Taisyklių 45.2 papunkčiu, į prašymą pakonsultuoti asmenį jam aktualiu klausimu atsakoma suteikiant konsultaciją pagal institucijai nustatytą kompetenciją arba pateikiant motyvuotą atsisakymą tą padaryti; atitinkamai aptariamų taisyklių 45.3 papunktyje nustatyta, kad į prašymą priimti administracinį sprendimą atsakoma VAĮ 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Į prašymą, nenurodytą Taisyklių 45.1–45.3 papunkčiuose, atsakoma laisva forma (45.4 papunktis).

Nagrinėjant šį administracinį ginčą nustatytos faktinės aplinkybės bei pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymu siekiamas jo išnagrinėjimo rezultatas sudaro pagrindą išvadai, kad pareiškėja siekė, jog būtų priimtas administracinis sprendimas, kuriuo būtų išspręstas Sprendimo dėl PAV 6.10 ir 11.6 papunkčiuose nustatytų reikalavimų keitimo klausimas.

Sprendžiant dėl skundžiamo administracinio sprendimo teisėtumo, vertinama jo atitiktis teisės aktuose, reglamentuojančiuose tokio administracinio sprendimo priėmimui nustatytų reikalavimų atžvilgiu, t. y., be kita ko, vertinama, ar skundžiamas administracinis sprendimas atitinka VAĮ 10 straipsnyje administraciniam sprendimui nustatytus reikalavimus, įskaitant, bet neapsiribojant, išdėstytus VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktuose – administraciniame sprendime nurodyti teisinį ir faktinį pagrindus bei administracinį sprendimą pagrįsti jo priėmimą sąlygojančiais motyvais.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas, aiškindamas VAĮ 8 straipsnio 1 dalies nuostatas (redakcija, galiojusi iki 2020 m. lapkričio 1 d., kurią iš esmės atitinka ginčui aktualiu laikotarpiu galiojanti VAĮ 10 str. 5 d. 5–6 p. nuostatos) ne kartą yra pažymėjęs, kad individualiame administraciniame akte turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą; motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus. VAĮ keliamų administraciniam aktui reikalavimų nepaisymas ir konkrečių teisės normų nesusiejimas su objektyviais duomenimis (faktais) pripažintinas esminiu trūkumu, kai toks pažeidimas ne tik paneigia asmens teisę žinoti teisei priešingos veikos ribas, riboja teises į teisminę gynybą, bet ir ginčui persikėlus į teismą atima galimybę pastarajam suprasti bei apsibrėžti bylos nagrinėjimo apimtį, o kartu visapusiškai bei objektyviai išnagrinėti ginčą (*pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2022 m. balandžio 27 d. nutartis administraciniame byloje Nr. eA-507-968/2022*).

Komisija, atsižvelgdama į byloje nustatytas faktines aplinkybes, išanalizavusi aptartą teisinį reglamentavimą bei įvertinusi priimto skundžiamo 2024 m. spalio 24 d. sprendimo turinį, sprendžia, kad jis atitinka VAĮ 10 straipsnyje administraciniam sprendimui keliamus reikalavimus, yra pakankamai motyvuotas, jame nurodyti teisiniai bei faktiniai pagrindai, pakankami motyvai, kurie leidžia suprasti, kodėl atsakovė nusprendė netenkinti pareiškėjos 2024 m. liepos 25 d. prašymo

pakeisti Sprendime dėl PAV nustatytus reikalavimus.

Aplinkybė, jog šiuo atveju pareiškėja turi kitokį supratimą dėl ginčo faktinei situacijai aktualaus teisinio reglamentavimo taikymo, savaime nesudaro pagrindo tenkinti pareiškėjos skundą, kadangi, kaip minėta prieš tai, viešojoje teisėje galioja principas „draudžiama viskas, išskyrus tai, kas tiesiogiai leidžiama“.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 14 straipsnio 4 dalimi, 19 straipsniu, 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Komisija

n u s p r e n d ž i a:

pareiškėjos uždarnosios akcinės bendrovės „Y“ skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimas per vieną mėnesį nuo jo priėmimo gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Vesta Šliogerytė

Komisijos nariai

Remigijus Kalašnykas

Karine Zavgorodnaja